

اصل مطلب

اصلاح طلبان حتی درصورت پیروزی هم استعداد بیشتری از دولت روحانی ندارند



محمدرضا تاجیک طی یادداشتی با عنوان «کنشگری در شرایط تحلیل رفتگی» در روزنامه اعتماد، به آخرین شرایط جریان اصلاحات پرداخت و نوشت: «شاید زمان آن فرا رسیده که اصلاح طلبان نقش و

نقاشی خود را نه در قاب قدرت و سیاست که در قاب اجتماع و فرهنگ و هنر قرار دهند و زنگار از رخسار برگیرند و آینه نقد خود را غماض کنند.»

این فعال سیاسی اصلاح طلب ادامه داد: «حتی اگر اصلاح طلبان در تسابق های بزرگ پیشاوری (مجلس و ریاست جمهوری و...) پیروز هم بشوند، از امکان و استعدادی بیش از دولت کنونی برای بهبود امور (داخلی و خارجی) برخوردار نیستند؛ لذا شایسته آن است که عرض خود نبرند و زحمت مردم ندارند و عاقلانه چندی از دیار قدرت رخت بربندند، اگرچه به تولد و تحقق چنین اراده معطوف به نادقرتی کاملاً تردید دارم و می توانم از هم اکنون تصویری از اصلاح طلبانی که هم کت بر تن دارند و هم زیرشلواری ترسیم کنم که توامان نقش حضور و نا حضور، در قدرت و بر قدرت، مشارکت و عدم مشارکت را بازی می کنند.»

اروپا مکانیسم ماشه را فعال نکرد



سیدعباس موسوی، سخنگوی وزارت امور خارجه در نشست خبری دیروز خود با خبرنگاران با اشاره به مکانیسم حل اختلاف در مساله برجام گفت: «اروپا هنوز مکانیسم ماشه را فعال نکرده است،

آنها می خواستند این اقدام را انجام دهند ولی با استدلال ایران و نامه ۱۴ صفحه ای ظریف، این کار را نکردند.» سخنگوی دستگاه دیپلماسی درمورد پیشنهاد هندی ها برای میانجی گری میان ایران و آمریکا اضافه کرد: «آمریکا با موجودیت و ملت ایران مشکل دارد و معتقدیم با میانجی گری این مشکلات حل نمی شود.»

موسوی همچنین درمورد کانال مالی میان ایران و سوئیس با بیان آنکه چیزی به عنوان کانال بشردوستانه را قبول نداریم، تصریح کرد: «بحث دارو و غذا جزء تحریم ها نیست و آمریکا موظف است تسهیلاتی را در این نوع کالاها ارائه کند.»

سخنگوی وزارت امور خارجه ادامه داد: «دادن مجوزهای قطره چکانی از سوی آمریکا مورد قبول نیست و بیش از حد نباید به این اکتفا پرداخت، چراکه توقع ما بسیار بالاتر است.»

برای تامین دارو و ملزومات پزشکی وابسته به تصمیمات دیگران نیستیم



عبدالنصر همتی، رئیس کل بانک مرکزی در واکنش به نمایش داروی وارداتی از طریق شرکت های سوئیسی توسط سفارت سوئیس تاکید کرد: «میزان دارو و ملزومات پزشکی که توسط بانک مرکزی

تامین ارز و ۱۰ ماهه امسال وارد کشور شده است بیش از چهار میلیارد دلار بوده است.»

وی افزود: «واردات دارو و ملزومات پزشکی ما در ۱۰ ماه گذشته دوهزار برابر حجم واردات انجام شده از کانال مالی سوئیس است.»

همتی اضافه کرد: «ما برای این بخش از امور ضروری کشور وابسته به تصمیمات و اقدامات دیگران نیستیم و در یک سال ونیم گذشته نیز آمریکا حداکثر تلاش خود را برای جلوگیری و اختلال در واردات دارو برای بیماران کشورمان انجام داده است. ضمن اینکه نفس اعلام صدور مجوز توسط آمریکا برای واردات دارو و تجهیزات پزشکی نشان می دهد به رغم ادعای آمریکا مبنی بر تحریم نبودن دارو و اقلام بشردوستانه، این اقلام عملاً توسط آمریکا تحریم شده است وگرنه نیازی به مجوز نداشت.»

سیاست

مسئول جدید هماهنگی سیاست خارجه اتحادیه اروپا در سفر به تهران نشان داد دست های آنها خالی تر از آن است که بتواند کاری انجام دهد

توریست جدیداروپا



حداکثری ایفا کرده است. سومین نکته هم این است که حداقل بخش عمده ای از مردم بعد از ترور شهید سلیمانی تکلیف خود را با آمریکا نهایی شده می دانند و اساسا پیش از دولت، امید خود را از مذاکره و تعامل در عرصه خارجی برداشته اند. از این رو و با توجه به همین مسائل باید گفت این روزها نه تاکتیک که سیاست و راهبرد ایران متفاوت از گذشته بوده و با شرایط جدید باید منظر بود و به دیدارهای بول در تهران نگریست.

موثری چون سردار سلیمانی را هدف ترور قرار نمی داد و ثانیا بعد از آن هم آن گونه که ترامپ اقدام کرد، نسبت به مواضع وزیر امور خارجه ایران واکنش نشان نمی داد. دومین مساله این است که بعد از گذشت یک سال ونیم از خروج آمریکا از توافق هسته ای، اروپا سر سوزن قدمی در مسیر اجرای تعهدات خود ذیل برجام برنداشته و حتی برخلاف آن تعهدات با آمریکا همراهی کرده و عملاً نقش مهمی در شکل گیری فشار

در این میان اما نکات مهمی وجود دارد که هم به واقعیت های میدانی نزدیک تر است و هم نزدیکی بیشتری با مطالبه مردمی دارد که بعد از ترور شهید سلیمانی به خیابان ها آمدند و آن واقعه پرشکوه که اثرات راهبردی قابل توجهی هم داشت، رقم زدند. اول اینکه واضح و مسلم است اگر قرار بود آمریکا نسبت با ایران صلح جویانه عمل کند یا حداقل بنا داشته باشد امتیازی به تهران بدهد، اولاً فرمانده محبوب و البته

عضو هیات علمی دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران در گفت وگو با «فرهیختگان»:

بورل به دنبال سنجش مواضع مسئولان ایران است

پاسخی چون تعامل و مذاکره نخواهد داشت، چرا که پاسخ چنین الگوی رفتاری باید متناسب باشد.»

وی درباره سفر مسئول هماهنگ کننده سیاست خارجی اتحادیه اروپا به تهران نیز گفت: «این تصور که جوزپ بورل دارای جایگاه و نقش مستقلی است و می تواند رفتاری متفاوت از دیگر اعضا و افراد اتحادیه اروپا داشته باشد، اشتباهه و غیردقیق است، وی بیشتر نقش هماهنگ کننده دارد تا اینکه نقش مستقلی در طراحی و تنظیم سیاست خارجی اتحادیه اروپا داشته باشد. بیانیه سران سه کشور انگلیس، فرانسه و آلمان همچنین بیانیه اخبروزاری امور خارجه این سه کشور، سیاست آنها را مشخص کرده است. از سوی دیگر باید امروز از آقای بورل پرسیده شود چرا در قبال ترور سردار سلیمانی بی تحرک بود و این اقدام را محکوم نکرد. کسی که حاضر نیست اقدام غیرقانونی و جنایتکارانه ای چون ترور یک فرمانده ارشد نظامی ایران را محکوم کند و از آن فاصله بگیرد، چگونه می تواند انتظار استقبال از مقامات ایرانی داشته باشد و بخواهد نظرات و مواضعش مورد قبول واقع شود. باید از وی سوال شود چرا با وجود ترور شهید سلیمانی مواضع اروپایی ها تغییر نکرده و همچنان بعد از گذشت زمان زیادی از خروج آمریکا از توافق

و قابل قبولی در حوزه رفع تحریم ها به ایران ارائه نخواهد شد. در طرح مذاکراتی آمریکا تحریم همچنان سرر جای خود باقی است چنانکه از توثیت «نه ممنون» ترامپ در پاسخ به اظهارنظر وزیر امور خارجه ایران نیز چنین چیزی به خوبی برداشت می شد و پیام واضحی داشت که آمریکایی ها چه چیزی در سر دارند. بنابراین باید گفت حتی اگر ما امتیاز هم بدهیم ایالات متحده بنای برداشتن تحریم ها را ندارد، از این رو مذاکره اساسایی معنی است. در این میان عده ای گمان می کنند با برخی اقدامات از جمله اقدامات رسانه ای و برای مثال طرح جزئیات غیرواقعی از مذاکره میان ایران و کشورهای غربی، امکان فراهم آمدن شرایطی برای مذاکره میان ایران و آمریکا فراهم خواهد شد در صورتی که اساسا هم از نظر علمی و منطقی و هم سیاسی و میدانی این شرایط فراهم نیست و حداقل موضع ایران قبل و بعد از شهادت فرمانده سپاه قدس تفاوت بزرگی دارد.»

استاد دانشگاه تهران اقدام آمریکا در به شهادت رساندن سردار سلیمانی را متوقف کننده هر نوع گفت وگو و تعامل میان تهران و واشنگتن دانست و توضیح داد: «چنین خصومت بزرگی که باعث حذف فرماندهی در این سطح از کشور شده است، قطعا آمریکا به برجام بازگردد و اوضاع مانند قبل شود. کمالاته جمهوری اسلامی هم اعلام کرده اگر تحریم ها برداشته شود به نقطه صفر قبل از برداشتن پنج گام، برمی گردد. با این قرائن به نظر می رسد بورل در تلاش است مقدمات این مذاکرات را فراهم آورد.

بنده این به نظر می رسد اروپا تلاش دارد راهی برای گشایش باب مذاکرات درباره برخی اقداماتی جزئی باز کند تا بلکه بتواند در ازای خرید مقداری نفت، زمینه میدلانی محدود را با ایران فراهم آورد. با این حال در اینکه ایده های مورد نظر عملیاتی شود یا خیر، من خیلی امیدوار نیستم. باتوجه به اقتضائات و واقعیات موجود، چه اقدامی از سوی اروپا می تواند رضایت ایران را جلب کند؟ من تصور می کنم اروپایی های توانمند نفت بخرنده به گونه ای که پول آن را به نحوی پرداخت کنند و نفت را بعد تحویل بگیرند. با وجود تحریم های بانکی این امکان برای آنها فراهم است که از طریق یک سری شرکت ها بخشی از پول را به ایران برسانند، همان طور که برخی کشورها انجام دادند یا در ازای نفت خریداری شده، مقداری کالا به ایران برسانند. اگرچه به طور طبیعی دشواری هایی در این مسیر وجود دارد اما اروپایی ها در این زمینه تا حد زیادی سستی به خرج می دهند. ضمن اینکه برخی از آنها شیطنت می کنند و می خواهند فشارهای سیاسی به ایران بیابوند تا هم آمریکا را راضی کنند و هم مساله موشکی را در این نفاهم بگنجانند.

حضور بورل ربطی به ادامه مذاکرات با مکرون دارد؟

فکر نمی کنم. مکرون و فرانسوی ها اجازه نمی دهند طرح شان را کس دیگری خرج کند؛ اما می توان گفت بدون پیشنهاد هم نیستند. اینکه این پیشنهاد مانند طرح مکرون مقدر پیش برود و چقدر آمریکایی ها موافقت کنند و چقدر متناسب با نظر ایران باشد و... را باید در آینده به قضاوت گذاشت. من بیشتر حضور بورل در تهران را در جهت تلاش ها برای اینستکس می بینم. مساله مکرون اینستکس نبود بلکه وامی ۱۵ میلیاردی بود که مابه ازایی متفاوت از دنبال می کرد. بحث بورل اما ناظر به ابتکار اتحادیه اروپا در چارچوب اینستکس است.

محمد جمشیدی، عضو هیات علمی دانشگاه حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران در گفت وگو با «فرهیختگان» به تحلیل اخبار و تحولات این موضوع پرداخت. وی در ابتدای این گفت وگو با اشاره به اینکه برخی تلاش می کنند مذاکره و تعاملی میان ایران و آمریکا محقق شود، گفت: «برخی در کشور به دنبال موج آثار راهبردی شهادت سردار سلیمانی و همچنین اقدام جنایتکارانه آمریکا هستند، در حالی که این اقدام جنایتکارانه آمریکان باید به هیچ عنوان به دست فراموشی سپرده شود، چرا که این اقدام آمریکا صرفا یک عملیات نظامی نبوده و درواقع اقدامی نشأت گرفته از یک سیاست جدید است. لذا باید گفت در پیش گرفتن سیاست جدید از سوی آمریکایی ها در مقابل ایران، نیازمند اتخاذ سیاست جدیدی از جانب ایران است.»

محمد جمشیدی گفت: «از طرف دیگر مساله اصلی این است که آنهایی که غیرواقع بینانه دم از مذاکره می زنند باید به طرح مذاکراتی مدنظر آمریکا و اهدافی که در آن پیگیری می شود توجه کنند، چرا که اساسا این طرح، نه تنها امتیازات راهبردی از ایران گرفته می شود از جمله تمدید برجام و عقب نشینی از محور مقاومت و کنار گذاشتن قدرت منطقه ای و پرچیدن صنعت دفاعی و موشکی، بلکه در عوض هیچ امتیاز معنادار

جوسپ بورل، مسئول جدید سیاست خارجی اتحادیه اروپا دیروز به تهران آمد تا در سری دوروزه آخرین تحولات ناظر به برجام را با مقامات ایرانی به گفت وگو بگذارد. درخصوص ابعاد اهداف این سفر با عبدالرضا فرجی را، استاد دانشگاه و سفیر اسبق ایران در نروژ به گفت وگو نشستیم. متن این گفت وگو را در ادامه می خوانید.

+++

ارزبایی شما از سفر بورل به تهران چیست؟

بعد از آنکه ایران پنج گام را در مسیر کاهش تعهدات برجامی خود برداشت، به طور ویژه بعد از فاز پنجم اروپایی ها وارد مرحله تهدید شدند به نحوی اعلام کردند مکانیسم ماشه را فعال خواهند کرد. اما آنها وقتی دیدند جمهوری اسلامی جوابی قاطع داد و بحث خروج از NPT را مطرح کرد و همین طور در شرایطی که در یافتند چینی ها و روس ها تمایل چندانی به همراهی با اروپا در این مسیر ندارند، به طور طبیعی احساس کردند اگر این مسیر را ادامه دهند به دست خود تنش و تشنج را بالا خواهند برد. هرچه باشد از یک سو با ارجاع پرونده ایران به شورای امنیت تنش منطقه ای بالا می رود که اروپایی ها هرگز به دنبال این اتفاق نیستند و از سوی دیگر تنش دست آنها در پوست گردوی ترامپ باقی خواهد ماند.

به بیان دقیق تر، آنها نمی خواستند به ترامپ امتیازی بدهند چون می دانند آمریکا درصدد همراه سازی اروپا با خود جهت تشدید فشارها و تحریم ها بر ایران است. اگرچه این همراهی در عمل وجود دارد اما از نظر زیرساخت قانونی و سازمان ملل خیر. بنابراین اروپایی ها به این نتیجه رسیدند و احتمالا بورل هم در این جمع بندی نقش داشت که اعلام کنند هدف از طرح موضوع مکانیسم ماشه، ارجاع پرونده ایران به شورای امنیت نیست و بیش از هر چیز گفت وگو با ایران درخصوص شرایط موجود در برجام مورد نظر است.

هم اینک آقای بورل در اولین سفر خود به تهران بعد از ملاقاتی

سفیر اسبق ایران در نروژ:

اروپا اراده ای برای تغییر وضع برجام ندارد

آخرین وضعیت بسته پیشنهادی مکرون به چه نحوی است؟ آیا این مجموعه پیشنهادها همچنان در جریان است؟

اینها مکمل همدیگر هستند. درواقع آمریکایی ها با طرح مکرون مخالفت کردند و طبیعتا ممکن است تغییراتی در آن پدید آید و در قالب اتحادیه مطرح شود. ترامپ هم نمی خواهد مکرون نان این موضوع را بخورد.

در این میان اگرچه مساله اصلی آمریکایی ها آن بود که نمی خواستند قبل از مذاکره به ایران امتیازی بدهند و بیش از هر چیز به علنی شدن مذاکرات فکر می کردند اما یک مساله فرعی هم وجود داشت که عبارت بود از اینکه ترامپ نسبت به مکرون نظر چندان مثبتی ندارد. به همین دلیل وقتی ژاپنی ها بعد از مکرون وارد این قضیه شدند ترامپ از این موضوع استقبال کرد. او نمی خواهد این امتیاز را به کسی بدهد که به طور جد به دنبال حفظ اتحادیه اروپا است. به هر ترتیب باید در نظر داشت نوعی رقابت میان مکرون با ترامپ وجود دارد و بعضا در دو، سه سال اخیر نیز مشاهده شده در جمع های مختلف با یکدیگر به صورت متعادل برخورد نکرده اند.

فکر می کنید با توجه به خروج انگلیس از اتحادیه اروپا، در نوع مواجهه این اتحادیه با جمهوری اسلامی ایران تفاوت خاصی ایجاد خواهد شد؟

انگلیسی ها به سمت آمریکا می روند. همان طور که جانسون بیان کرد آنها می خواهند طرح ترامپ جایگزین برجام شود ولی نمی خواهند تا زمانی که چیزی جایگزین نشده، برجام را بین برود لذا مجبور هستند برای حفظ برجام با اتحادیه همکاری کنند. رفتن فضا به سمتی که ایران را وادار به خروج از NPT کند، مشکلات بیشتری را برای آنها پدید خواهد آورد و خودشان هم می دانند که هر نوع آشوب در منطقه به ضرر آنها خواهد بود.